

DAO Governance en Digitale Commons

Neelam Pultoo (met Younes Koubaa en Dunke van Boekel)

500899178

Hans de Zwart, Astrid Lubsen-Van Roij, Claar van der Does, Dirk Bout, Joort Visser, Laura van der Vlies, Sander Smit, Silvana Beerends-Pavlovic

September 2025 tot januari 2026

Inleiding

In deze digitale tijd waarin alles kan en de mogelijkheden oneindig zijn, komen er veel principes in de knel. Het is nu makkelijker dan ooit om de macht oneerlijk te verdelen.

Het beheer van digitale infrastructuren ligt nu vooral bij private partijen, terwijl het juist zo cruciaal is voor digitale commons om beheerd te worden door collectieve actie (Jansen, 2023).

In het artikel genaamd: "Decentralized autonomous organization design for the commons and the common good (Jansen, 2023)" wordt de vergelijking gemaakt tussen de digitale wereld en de echte wereld met de natuur. In het echt hebben wij ook "commons". Het water, de aarde en de bomen, zijn van iedereen. Deze kunnen echter snel uitgeput worden. Door collectieve actie kunnen wij dit tegengaan.

De vraag is alleen hoe? Dit is een heel grote vraag die niet volledig in dit verslag beantwoord kan worden, maar gelukkig wel deels. In dit verslag zal er gekeken worden naar principes die wij als team TBD willen verwerken in ons eindproduct. Deze principes hebben wij gekozen vanuit het artikel. Drie ervan zullen gaan over de structuur van governance en twee ervan zullen gaan over het gemeenschapsbestuur. In dit verslag zal ik mijn eerste gedachten bij deze principes verder uitwerken, daarop reflecteren en ik zal ook kijken naar hoe deze principes kunnen bijdragen aan mijn teamproject.

Om dit verslag goed te snappen, is het handig om te weten waar wij mee bezig zijn als groep. Wij hebben als opdracht gekregen om een digitale tool te maken die erfgoedambtenaren helpt bij het opsporen van erfgoedgemeenschappen. Wij bedachten hiervoor als oplossing een online platform waarbij gemeenschappen zichzelf kunnen aanmelden. Zo kunnen zij in contact komen met andere gemeenschappen en leden werven en kunnen ambtenaren hen makkelijk vinden. Het platform zal Erfgenot heten.

Governance-structuur

De principes die wij voor ons eindproduct hebben gekozen wat betreft governance structuur zijn:

1. Goed gedrag stimuleren;
2. Meepraten over regels;
3. Regels evalueren;

Goed gedrag stimuleren

Eerste gedachten

Wij willen dat leden zich gedreven voelen om actief op het platform te blijven. Goed gedrag stimuleren zou daarbij kunnen helpen. Dan weten zij ook welk gedrag op prijs wordt gesteld. Het moet motiverend werken.

Uitwerking

Goed gedrag stimuleren zal leden helpen goed om te gaan met het platform. In kopje 4.2.1 van het artikel (Jansen, 2023), staat dat dit gedaan moet worden. Er wordt in dit stuk van het artikel beschreven dat elke interactie met de common gestimuleerd en beloond moet worden en dat er daarvoor zelfs een protocol moet komen. Het stimuleren van goed gedrag heeft dus zodanig zulke goede resultaten, dat het het beste is om deze in de basis van governance-structuur te implementeren. Een beloningssysteem dus.

Hierbij werkt het eigenlijk vooral op de hersens van onze gebruikers. Het klinkt een beetje als een hond een snoepje geven nadat hij een trucje doet. Het belonen van goed gedrag stimuleert mensen om dat goede gedrag te blijven vertonen. Het helpt vooral bij de eerste stap, maar op lange termijn kan het niet meer zo effectief zijn. Op een gegeven moment zullen wij de beloning zodanig moeten vormen, dat het nog steeds interessant blijft voor de gebruiker. (Noor Willemsem, 2022).

Meepraten over regels

Eerste gedachtes

Erfgoedgemeenschappen zijn een diverse en complexe groep. Gebruikers zijn moeilijk te definiëren en ambtenaren komen tijdens het werk achter nieuwe uitdagingen. Alle behoeftes en belangen van alle groepen moeten worden behartigd. Als zij allemaal kunnen meepraten, is dat super fijn.

Uitwerking

Meepraten over regels houdt onder andere in dat leden voorstellen kunnen doen over regels. Het artikel (Jansen, 2023) praat hier ook over in 4.2.1. Daarin wordt uitgelegd dat niet per se iedereen hoeft mee te praten, alleen degenen die baat hebben bij de uitkomsten van de regels. Ook wordt er beschreven hoe dat gedaan moet worden (Jansen, 2023). Het is belangrijk om gebruikers mee te laten praten over regels, omdat zij meerdere perspectieven kunnen brengen en hoe meer verschillende perspectieven, hoe beter de beslissing (Wat zijn de belangrijkste principes van goede governance voor mijn organisatie?, sd). In ons Manifesto staat ook diversiteit als waarde. Door gebruikers mee te laten praten, werken wij goed door op deze waarde. Diverse perspectieven die leiden tot inclusieve beslissingen en regels dus.

Regels evalueren

Eerste gedachtes

De behoeftes van de groepen zullen constant veranderen. De maatschappij is niet constant. De regels van ons platform moeten daarom ook niet constant zijn.

Uitwerking

Regels evalueren is het kijken naar of regels goed blijven werken. Dit principe wordt ook genoemd in het artikel (Jansen, 2023). Het staat als één van de acht principes van succesvolle governance. Er wordt in het artikel de volgende uitleg gegeven: "The rules that govern behaviour or commons use in a community should be flexible and based on local conditions that may change over time. These rules should be intimately associated with the commons, rather than relying on a "one-size-fits-all" regulation." Evaluatie zorgt ervoor dat governance praktijken relevant en effectief blijven in een veranderende omgeving (Wat zijn de belangrijkste principes van goede governance voor mijn organisatie?, sd). De behoeftes en omstandigheden van onze gebruikers zullen constant veranderen. Het zou vreemd zijn als de regels niet mee veranderen met hen. Als wij een "one-size-fits-all" regeling opstellen, dan zullen mensen daar uiteindelijk niet

meer inpassen en ons platform verlaten, omdat het niet meer relevant of effectief is.

Gemeenschapsbestuur

De principes die wij voor ons eindproduct hebben gekozen wat betreft gemeenschapsbestuur zijn:

1. Nieuwe leden welkom heten;
2. Duidelijke beslissingen;

Nieuwe leden welkom

Eerste gedachtes

Om ons platform zo divers mogelijk te maken, moet het toegankelijk zijn. Als de drempel hoog is, dan bereiken wij ons doel niet.

Uitwerking

Nieuwe leden welkom heten houdt in dat wij de drempel laag maken voor nieuwe leden. Laagdrempeligheid en toegankelijkheid zorgt ervoor dat iedereen mee kan doen. Dit speelt dan weer in op onze waarde van inclusiviteit die in ons Manifesto staat. Dit is niet alleen een principe waarop wij ons platform willen bouwen, maar het is misschien ook wettelijk verplicht voor ons (Voor wie is het verplicht?, sd). Dit is zo omdat wij mogelijk onder overheidsorganisaties vallen en die hebben volgens de wet toegankelijkheid als algemene norm.

Duidelijk beslissingen

Eerste gedachtes

Transparantie is belangrijk. Groepen die ons platform gebruiken, hebben het recht om te weten wat wij doen en waarom. Nog een reden waarom transparantie heel belangrijk is, is zodat wij feedback kunnen krijgen van deze verschillende groepen. Zij kunnen ons wijzen op hoe wij dingen beter kunnen aanpakken.

Uitwerking

Transparantie wordt gezien als het fundament van goede governance. Het creëert naast de mogelijkheid voor de gebruikers om te oordelen of zij onze manier van besluitvorming wel fijn vinden ook vertrouwen tussen ons en onze gebruikers (Wat zijn de belangrijkste principes van goede governance voor mijn organisatie?, sd). Gezien ons platform onze gebruikers best kwetsbaar kan

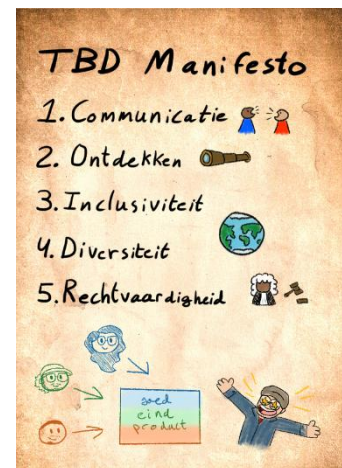
maken, is vertrouwen iets heel belangrijks om met hen op te bouwen. Transparantie is daarom voor ons platform heel essentieel.

Reflectie

Ik heb hiervan geleerd hoe belangrijk het is om naar deze principes te kijken. Deze principes komen overal voor. Niet alleen bij digitale omgevingen. Door het schrijven van dit verslag heb ik mijzelf verdiept in elk van deze principes. Hierdoor kan ik dezen beter in mijn eindproduct implementeren. Het is voor mijn team heel belangrijk dat er wordt gedacht aan de belangen van alle stakeholders op ons platform. Vandaar dat veel van de principes die ik hier heb uitgewerkt, al vaak overeen kwamen met mijn eerste gedachtes. Toch hielp het om het zo uit te schrijven. Ik kan nu gerichter te werk gaan voor ons platform. Ik snap nu meer waarom wij deze waarden met ons meedragen.

Conclusie

Deze principes zullen de waarden waarop wij ons platform willen bouwen vooral waar maken. Deze waarden hebben wij uitgewerkt in ons, eerder genoemde, Manifesto. Nu ik meer een beeld heb bij waarom deze principes zo belangrijk zijn, kan ik beter bedenken hoe wij dit gaan doen. Voor goed gedrag stimuleren zit ik nu bijvoorbeeld echt aan een beloningssysteem te denken en voor het evalueren van de regels en transparantie moet dus echt een systeem komen. Die twee principes zijn namelijk heel belangrijk. Hoe precies is nog de vraag, maar het is voor mij nu dus duidelijk dat deze principes mijn team verder zullen helpen met het bouwen van een platform die voldoet aan onze waarden.

Verwijzingen

Jansen, P. V. (2023, december 2023). Decentralized autonomous. *Frontiers in Blockchain*.

Noor Willemsem, F. v. (2022, januari 18). *Hoe werkt (financieel) belonen als motivatie voor gezond gedrag*. Opgehaald van allesoversport:
<https://www.allesoversport.nl/thema/gezonde-leefstijl/hoe-werkt-financieel-belonen-als-motivatie-voor-gezond-gedrag/#reference-list-4>

Voor wie is het verplicht? (sd). Opgehaald van DigiToegankelijk:
<https://www.digitoegankelijk.nl/wetgeving/voor-wie-is-het-verplicht#:~:text=In%20de%20wet%20staat%20dat,zou%20zijn%2C%20hoeft%20het%20niet.>

Wat zijn de belangrijkste principes van goede governance voor mijn organisatie? (sd). Opgehaald van management boek:
https://www.managementboek.nl/vraag_antwoord/compliance_en_regelgeving/wat_zijn_de_belangrijkste_principes_van_goede_governance_voor_mijn_organisatie?srsId=AfmBOorELeZpj53njztFXvJ9pEDltRFn7kkbY1c9nTFSLOcRCDtg3BKN